

ज्ञानपेक्षा शहाणपणा महत्त्वाचा

शिक्षण आणि ज्ञानाच्या माध्यमातून माणसाला शहाणपणा मिळतो. मात्र, केवळ ज्ञान असून उपयोग नाही, जर ते योग्य प्रकारे वापरण्याचा शहाणपण असायला हवे. जसे तलवार असली तरी ती चालवात येत नसेल, तर तिचा उपयोग शून्य ठरतो. त्याचप्रमाणे, ज्ञान असले तरी त्याचा व्यवहारात उपयोग करण्याची समज नसल्यास ते निस्पृष्टी ठरते.

आज समाजात पाहिले, तर असे आढळते की अनेकांनी आपला शहाणपणा गहाण ठेवला आहे. व्यसनामुळे स्वतःचे शारीरिक, मानसिक आणि आर्थिक नुकसान होत असल्याचे ज्ञान असूनही, अनेकजण व्यसनाच्या आहारी जातात. हे दर्शवते की त्यांच्याकडे शहाणपणा नसल्यामुळे ते आपल्या जीवनावर नियंत्रण ठेवू शकत नाहीत.

शहाणपणा हा फक्त ज्ञानातूनच नव्हे, तर अनुभवातूनही मिळतो. अनुभवी आणि शहाण्या व्यक्तीच्या मार्गदर्शनानेही तो प्राप्त होतो. काहीजण संकटांत सापेक्षावर शहाणे होतात, तर काहीजण अहकारामुळे शहाण्या लोकांचे सम्मुळे ऐकण्यास नकार देतात. मला शहाणपणा शिक्कवू नको! असा त्याचा दृष्टिकोन त्याना मागे आढळत राहतो. काही जणांना भौतिक प्रगती मिळाल्यावर वाटते की, तेच सर्वांत शहाणे आहेत. दोन-चार गाड्या, मोठे बंगले आणि भरपूर जमीन म्हणजेच शहाणपणा, असा गैरसमज त्यांच्या प्रगतीसाठी घाटक ठरते.

डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर म्हणतात, माणसाने आयुष्यभर जरी शिकायचे ठरवले, तरी तो ज्ञानसागराच्या केवळ कडेलाच पोहोचू शकतो. याचा अर्थ, ज्ञान हे अथांग आहे; आणि माणूस संपूर्ण जीवनात त्यातील अत्यल्प भागच आत्मसात करू शकतो. त्यामुळे ज्ञानाचा उपयोग करून शहाणपणा मिळवणे अधिक महत्त्वाचे ठरते. तो शहाणपणा आधी स्वतःसाठी, नंतर समाज, देश आणि मानवतेच्या कल्याणासाठी वापला पाहिजे.

ज्ञानाचे शहाणपणात रूपांतर होण्यासाठी ग्रंथलेखन महत्त्वाचे आहे. संत ज्ञानेश्वर आणि संत तुकाराम यांनी आपल्या ज्ञानाचा उपयोग समाजाच्या हितासाठी केला. त्यांच्या ग्रंथांचे आजही पारायण केले जाते. अनेकांचे जीवन या ग्रंथांतील उपदेशामुळे सकारात्मक बदलले आहे. एका ज्योतीने हजारो ज्योती प्रज्वलित होतात, या प्रमाणे हे ग्रंथ समाजाला नीतिमत्ता आणि सदाचाराचे मार्ग दाखवतात. बहिणाबाई चौधरी यांसारख्या अशेक्षित कवयित्रीने आपल्या व्यवहारज्ञानातून मिळालेला शहाणपणा आपल्या हृदयस्पर्शी कवितामधून माडला:

जग जग माझ्या जीवा
असे जगनं तोलाच

उद्य गगनासारखं

धरत्रीच्या रे मोलाचं

जीवनाकडे पाहण्याचा व्यापक दृष्टिकोन त्यांच्या कविता देतात. लेखक, विचारवत आणि साहित्यिक हे लोकांना आपल्या लेखनाच्या माध्यमातून जीवन जगण्याची योग्य दिशा दाखवतात. त्यांनी पांडलेल्या विचारांमुळे अनेकांना आनंददायी, समाधानी आणि सुसंकृत जीवन जगता येते.

'पुढच्यास ठेच, मागचा शहाण' या म्हणीनुसार अनुभवी आणि वडीलधार्या व्यक्तीच्या सलूऱ्याचा आदर केला पाहिजे. अनुभवातून मिळालेला शहाणपणा शेवटी जीवन समृद्ध करण्यासाठीच असतो. म्हणूनच, ज्ञानपेक्षा शहाणपणा महत्त्वाचा असतो!

बांगलादेश पूजा उद्यापन परिषदेच्या बिल युनिटचे उपायक्ष भाबेश चंद्र रॉय यांचे अपहरण करून त्यांची हत्या केल्याची घटना गुरुवारी उघडकीस आली. त्यांच्या राहत्या घरातून त्यांचे अपहरण करण्यात आले आणि जवळच्या गावात नेऊन त्यांना बेदम मारहाण करण्यात आली. बेशुद्ध अवस्थेत त्यांना घरी सोडण्यात आले. त्याना रुग्णालयात नेले असता डॉक्टरांनी त्यांना मीत घोषित केले. ५ अँगस्टस्टा बांगलादेशात शेख हसीना यांचे सरकार पडल्यानंतर तेथे मोठ्या प्रमाणात असंतोष निर्माण झाला. दंगली झाल्या, प्रचंड प्रमाणात जाळपोल झाली. शेख हसीना यांनाही देश सोडून भारतात पलायन करावे लागले. या दंगलीमध्ये स्थानिक हिंदूना जाणीवपूर्वक लक्ष केले जाऊ लागले, हिंदूना घरात घुसून मारहाण होऊ लागली, त्याची घर, दुकाने लुटून ती जाळण्यात येऊ लागली, त्यांच्या जमिनी हडपण्यात आल्या, त्यांना त्यांच्याच घरातून हाकलले जाऊ लागले. हिंदूंच्या मंदिरांवर हल्ले होऊ लागले, देवतांच्या मूर्तीची तोडफोड होऊ लागली, हिंदू स्थिंयवर, बालकांवर अत्याचार होऊ लागल. अँगस्ट महिन्यात देशभरात पसरलेले हे हिंदुविषेशी लोण आजही कायम आहे. ढाका येथील मनवाधिकार संघटना 'ऐन ओ सलीश केंद्र'च्या गेल्या मासातील एका अहवालात असे म्हटले होते की, बांगलादेशात हिंदूंची घरे, मंदिरे आणि व्यावसायिक प्रतिष्ठान यांची तोडफोड करण्याच्या एकूण १४७ घटना घडल्या आहेत. या घटनांमध्ये अनुमाने ४०८ घरांची तोडफोड करण्यात आली, ज्यात ३६ जाळपोलीच्या घटनांचा समावेश आहे. याखेरीज अल्पसंख्यांकांच्या मालकीच्या व्यावसायिक प्रतिष्ठानांची तोडफोड करण्याच्या

बांगलादेशात अल्पसंख्य खतरे में !

११३ घटना घडल्या आहेत. मार्गील आठ महिन्यांपासून बांगलादेशमध्ये आराजकसदृश्य परिस्थिती निर्माण झाली असून देशातील बहसंख्यांकांकडून जाणीवपूर्वक अल्पसंख्यांकांना लक्ष केले जात आहे. बांगलादेशातील हिंदूवरील अत्याचाराचे पडसाद भारतातही उमटले असून भारतातील हिंदुत्वादी संघटनांनी बांगलादेशातील या दडपशाहीच्या विरोधात आजतागायत देशभर आंदोलने केली आहेत. भारतातील अल्पसंख्यांकांकी तील उचलण्यास सदैव तत्पर असणारा अल्पसंख्यांक आयोग बांगलादेशातील हिंदूवरील अत्याचाराच्या विरोधात मूऱ गिळून गप्प का असाही सवाल आज विचारला जात आहे.

११४७ साली पूर्व पाकिस्तानमध्ये म्हणजे आताच्या बांगलादेशमध्ये एक तृतीयांश हिंदू होते. २०२२ मध्ये जेव्हा देशात जनगणना झाली तेव्हा तेथे ७.९६ टक्के हिंदू शिळ्क

राहिल्याची अधिकृत आकडेवारी जाहीर करण्यात आली होती. फाळणीनंतर तेथील हिंदूवी संख्या कमी होत गेली तर मुस्लिमांची संख्या मोठ्या प्रमाणात वाढत गेली. फाळणीपासूनच स्थानिक अल्पसंख्य हिंदूना लक्ष केले जात आहे, स्थानिकांच्या छालाल कंठाळून दरवर्षी लाखो हिंदू देशातून पलायन करतात. हे प्रमाण गेल्या काही वर्षांत मोठ्या प्रमाणात वाढले आहे. बांगलादेशातील हिंदूना दिली जाणारी अन्याय वागणूक हा जुगा विषय असला तरी गेल्या सात-आठ महिन्यांत तेथील हिंदूंची स्थिती अंत बिकट झाली आहे, हे असूच चालत राहिले तर पुढील काही वर्षांत मोठ्या प्रमाणात वाढले आहे. बांगलादेशातील हिंदूना दिली जाणारी अन्याय वागणूक हा जुगा विषय असला तरी गेल्या सात-आठ महिन्यांत तेथील हिंदूंची स्थिती अंत बिकट झाली आहे, हे असूच चालत राहिले तर पुढील काही वर्षांत मोठ्या प्रमाणात वाढले आहे. ज्यू लोकांवर जगभरात कोणत्याही देशाची नाही. ज्यू लोकांवर उचलती जात नसल्याचे लक्ष केली जात आहेत. आज जसे बांगलादेशात हिंदूना लक्ष केले जात आहे तसे ज्यू लोकांना लक्ष करण्याची हिम्मत कोणत्याही देशाची नाही. ज्यू लोकांवर जगभरात कोणतीही होते आहे तर इत्यायले पेटून उठतो, ज्यू लोकांना सरक्षण देण्यासाठी आक्रमक होतो. भारत अशा प्रकारची भूमिका केव्हा घेणार आहे ?

जगन घाणेकर, घाटकोपर, मुंबई
संपर्क करा. ९६६४५५१७८०

५ हजारांची लाच घेणाऱ्या हवालदारासह दोघांना अटक

पोलिस नियंत्रण कक्षाकडे मदत मागिली होती. तेव्हा हवालदार राठोड हे घटनास्थळी गेले.

एसीबी पथकाने सापडा रचून केली कारवाई

१) डीलर आणि तक्रादार यांना १५ एप्रिल रोजी डायवर पोलिस ठाण्यात आणले. यावेळी

पाणीबाणी..

पातळी खाली घसरते
धरणे झाली भयभीत
दारेउघडता कुरकुरता
निर्णयस्वताच स्तंभित

अक्राळ विक्राळ चित्रे
भेडसे दुष्काळ अतित
पुढेमहिने ते कसे काढे
चितेत समय रे व्यतित

सोडलेपाणी पोचे कुठे मी
उत्तरेकरतात अंचंवित
सुधारलो नाही कसे हो
इशारे मिळेजरी गर्भीत

अपव्यय पाणी साठ्या
कायम वागतोयं गुरुंति
पाण्यासारखा खर्चकरे
तरीगळती ती नियमीत

पाईपलाईनफुटलेकशी
सवाल सतावे संप्रभीत
किती खोल खोदणारं
रहस्य डडले या भूमित

टँकर्समाफिया सोकले
कुणाला मिळे नवनीत
भूगर्भ कोरडा ठँक रे
असमानता रे अवनीत
- हेमंत मुसरीफ पुणे
१७३०३०६११६

वापक पत्र

विद्येच्या माहेखरात विद्यार्थ्यांचे भवितव्य धोक्यात !

राज्याच्या शिक्षण विभागाने राज्यात अनधिक

